

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1602

Vragen van het lid **Schilder** (Groep Markuszower) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *ernstig geweld tegen gevangenispersoneel in PI Heerhugowaard* (ingezonden 2 maart 2026).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Bruggen** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 april 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 1395.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht dat een cipier in de PI Heerhugowaard is gestoken en gegijzeld door een gedetineerde, waarna een arrestatieteam moest ingrijpen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Erkent u dat dit incident voor de zoveelste keer laat zien dat gevangenispersoneel onvoldoende wordt beschermd tegen extreem gewelddadige gedetineerden binnen Nederlandse penitentiaire inrichtingen?

Antwoord 2

Geweld tegen gevangenispersoneel is onacceptabel. Mijn gedachten gaan uit naar de medewerkster die het slachtoffer was van dit geweldsincident, diens naasten en naar de andere personeelsleden.

Er wordt momenteel onderzoek gedaan naar het geweldsincident. Wanneer er lessen te trekken zijn, gebeurt dat ook.

Vraag 3 en 4

Kunt u aangeven welk voorwerp of wapen bij deze steekpartij is gebruikt en of hierbij sprake was van contrabande of een zelfgemaakt steekwapen (shank)?

¹ Telegraaf, 28 februari 2026, Vrouwelijke cipier in nek en gezicht gestoken bij gijzeling in gevangenis Heerhugowaard: «Dader door het lint nadat hij blauwtje liep» (<https://www.telegraaf.nl/binnenland/vrouwelijke-cipier-gestoken-en-gegijzeld-in-gevangenis-heerhugowaard-na-afwijzen-amoureuus-voorstel-gedetineerde/138064976.html>).

Indien sprake was van contrabande, hoe kan het dat een gedetineerde binnen een inrichting onder verantwoordelijkheid van de Dienst Justitiële Inrichtingen over een steekwapen kon beschikken?

Antwoord 3 en 4

Inmiddels is bekend dat het voorwerp wat is gebruikt om geweld toe te passen een scherf van een bord is geweest. Dat betekent dat het een zelfgemaakt steekwapen betreft en er geen sprake was van contrabande.

Vraag 5

Kunt u inzicht geven in de hoeveelheid aangetroffen contrabande (zoals steekwapens, drugs en telefoons) in de PI Heerhugowaard in de afgelopen drie jaar en hoe deze cijfers zich verhouden tot andere penitentiaire inrichtingen?

Antwoord 5

In figuur 1, 2 en wordt een beeld gegeven van de hoeveelheid aangetroffen contrabande in penitentiaire inrichtingen in Nederland voor respectievelijk 2023, 2024 en 2025.² Per tabel zijn de cijfers die zien op PI Heerhugowaard met geel uitgelicht.

Ten aanzien van de cijfers in onderstaande overzichten hecht ik eraan om de volgende context mee te geven. Uit het afzetten van PI Heerhugowaard tegen andere penitentiaire inrichtingen kunnen niet direct conclusies getrokken worden. Zo bestaat er een verschil in grootte tussen PI's en regimes. Daarbij hecht ik eraan te benadrukken dat niet alle aangetroffen contrabande bij gedetineerden terechtkomen. Veel wordt onderschept voordat het een gedetineerde bereikt.

Figuur 1. Totaal geregistreerde contrabande GW 2023

	alcohol	communicatiemiddelen	drugs	informatiedragers	wapens	rookwaren (alleen voor jeugd)	geld	overige voorwerpen	totaal	split die (BT/LBB/BOT)
jaar 2023	10	606	2120	58	23	4	1	112	2934	309
JC Zaanstad	3	49	261	11	2			1	327	48
Locatie Esserheem		15	28		1			3	47	4
Locatie Norderhaven		27	76	1	4			3	111	17
PI Achterhoek	3	9	51	4		1		6	74	4
PI Almelo		2	13					2	17	
PI Alphen Eikenlaan		11	136		1			4	152	4
PI Alphen Maatschapslaan		4	33	1				1	39	4
PI Arnhem		8	115	2	2			48	175	15
PI Dordrecht		108	156	16		3		1	284	47
PI Grave		1	154					1	156	4
PI Haaglanden Scheveningen		1	13						14	
PI Heerhugowaard		58	41	1					100	20
PI Krimpen aan den IJssel		7	71		1		1	4	84	33
PI Leeuwarden		1	52					1	54	7
PI Lelystad		30	181	2				3	216	10
PI Middelburg			24						24	
PI Nieuwegein		25	167	6	5			8	211	30
PI Rotterdam De Schie		12	98	2					112	17
PI Rotterdam Hoogvliet		47	83	1	2			7	140	4
PI Sittard	4	62	83	3				11	163	1
PI Ter Apel		28	22	4	2			3	59	4
PI Utrecht Nieuwersluis										
PI Vught		18	58	4	1			3	84	11
PI Zwolle Zuid 1		5	35						40	6
PI Zwolle Zuid 2			10						10	
PI Roermond		47	62					1	110	2
PI Ter Peel										
PI Zeist			29		2				31	
DC Rotterdam		31	68					1	100	17

² Deze overzichten zien niet op jeugdinrichtingen of forensisch psychiatrische centra.

Figuur 2. aangetroffen contrabande GW 2024

	alcohol	communicatiemiddelen	drugs	informatiedragers	wapens	rookwaren (alleen voor jeugd)	geld	overige voorwerpen	totaal	spande (BT/LBBOT)
jaartal 2024	28	463	2086	40	24	4	5	134	2784	179
JC Zaanstad	2	27	247	12	1	1		1	291	23
Locatie Esserheem		19	27					1	47	4
Locatie Norderhaven		28	50		1			6	85	11
PI Achterhoek	3		45	1				3	52	6
PI Almelo		4	18						22	
PI Alphen Eikenlaan	2	15	187		2	1	1	2	210	9
PI Alphen Maatschapslaan		3	70	6	1			1	81	8
PI Arnhem		4	95		2	1	1	43	146	
PI Dordrecht	3	75	130	9				3	220	20
PI Grave		2	132					3	137	1
PI Haaglanden Scheveningen			9						9	
PI Heerhugowaard		60	73						133	19
PI Krimpen aan den IJssel		2	47					1	50	5
PI Leeuwarden			59						59	4
PI Lelystad		19	148						167	4
PI Middelburg		2	17		1				20	
PI Nieuwegein	12	25	141	4	10	1	1	10	204	12
PI Rotterdam De Schie		16	82	3				3	104	13
PI Rotterdam Hoogvliet		49	96				1	6	152	1
PI Sittard	3	33	88	1				36	161	11
PI Ter Apel	1	3	47	2				6	59	2
PI Utrecht Nieuwersluis										
PI Vught		3	28		1			4	36	4
PI Zwolle Zuid 1	1	1	16	1					19	
PI Zwolle Zuid 2			3						3	
PI Roermond		43	55	1					99	
PI Ter Peel		1							1	
PI Zeist		1	78		5		1	1	86	
DC Rotterdam	1	28	98					4	131	22

Figuur 3. aangetroffen contrabande GW 2025

	alcohol	communicatiemiddelen	drugs	informatiedragers	wapens	rookwaren (alleen voor jeugd)	geld	overige voorwerpen	totaal	spande (BT/LBBOT)
jaartal 2025	30	388	1986	41	15	3	1	109	2573	171
JC Zaanstad	2	56	252	15	1			1	327	32
Locatie Esserheem		8	17						25	
Locatie Norderhaven		8	31		1			5	45	9
PI Achterhoek		10	39					1	50	3
PI Almelo		3	23					1	27	
PI Alphen Eikenlaan		3	165	1		1	1	6	177	2
PI Alphen Maatschapslaan	1	2	29						32	
PI Arnhem	1	1	96	2	2			10	112	4
PI Dordrecht	2	48	102	11		1		17	181	30
PI Grave		3	175		2				180	1
PI Haaglanden Scheveningen			1					1		
PI Heerhugowaard		32	25					57		15
PI Krimpen aan den IJssel			58					58		6
PI Leeuwarden		1	69					70		
PI Lelystad		10	121				3	134		3
PI Middelburg	2	5	33					1	41	2
PI Nieuwegein		47	162	1	5			8	223	10
PI Rotterdam De Schie		50	122	2				1	175	23
PI Rotterdam Hoogvliet	1	24	118					11	154	10
PI Sittard	6	24	84		2	1		21	138	11
PI Ter Apel	15	4	39	3				9	70	
PI Utrecht Nieuwersluis										
PI Vught		3	30	4				1	38	2
PI Zwolle Zuid 1			28					3	31	
PI Zwolle Zuid 2				1					1	
PI Roermond		30	12	1				3	46	2
PI Ter Peel		1							1	
PI Zeist			82		1			1	84	
DC Rotterdam		15	73		1			6	95	6

Vraag 6

Hoe kan het dat een gedetineerde binnen een inrichting die onder verantwoordelijkheid valt van de Dienst Justitiële Inrichtingen, wederom in staat is personeel te verwonden en langdurig te gijzelen?

Antwoord 6

De realiteit is helaas dat incidenten met deze doelgroep nooit zijn uit te sluiten. Zowel naar de gijzeling in PI Vught van 5 december 2025 als naar dit incident in de PI Heerhugowaard wordt onderzoek gedaan door de politie. Ook laat DJI zelf onderzoeken verrichten naar beide incidenten. Het onderzoek naar de gijzeling in Vught zal naar verwachting voor de zomer zijn afgerond. Van het onderzoek naar de gijzeling in PI Heerhugowaard is nog onbekend wanneer dit onderzoek zal worden afgerond. Bij relevante ontwikkelingen wordt uw Kamer hierover geïnformeerd.

Vraag 7

Waarom worden gedetineerden met een bekend agressief, instabiel of gevaarlijk profiel kennelijk niet structureel gescheiden of onder een zwaarder beveiligingsregime geplaatst?

Antwoord 7

Een gedetineerde wordt geplaatst op een regime passend bij de veiligheidsrisico's. Zo wordt bij de plaatsing van een gedetineerden een risicoprofiel opgesteld, waarbij naar meerdere aspecten wordt gekeken, zoals de kenmerken en achtergronden van het delict en overige beschikbare informatie van het Openbaar Ministerie en de politie. Waar nodig wordt er aanvullend gekeken naar het risicoprofiel door de Detentie Intelligence Unit (DIU), bestaande uit DJI, politie en OM.

Indien individuele veiligheidsmaatregelen op een reguliere afdeling niet voldoende zijn, kan DJI, op basis van relevante informatie van OM en politie, een gedetineerde plaatsen in een strenger regime zoals een Afdeling Intensief Toezicht (AIT) als wordt voldaan aan de daarvoor geldende eisen. Een

dergelijk incident wordt meegenomen in deze afweging en kan aanleiding geven tot plaatsing in een strenger regiem. Elk jaar wordt beoordeeld of het verblijf van een gedetineerde in een AIT verlengd wordt met een jaar. DJI beoordeelt dat op basis van concrete en actuele informatie van de organisatie zelf, de politie en het OM.

Vraag 8

Deelt u de mening dat het onacceptabel is dat geweld tegen gevangenispersoneel steeds opnieuw plaatsvindt zonder dat dit leidt tot zichtbare aanscherping van regime, toezicht en sancties?

Antwoord 8

Net als uw Kamer vind ik geweld tegen gevangenispersoneel onacceptabel. DJI heeft aangifte gedaan. De betrokken gedetineerde is disciplinair gestraft en overgeplaatst. Ook wordt er onderzoek verricht. Alle inzet is erop gericht om dit in de toekomst zo goed als mogelijk te voorkomen. Waar nodig zullen aanvullende maatregelen worden getroffen.

Vraag 9

Welke concrete maatregelen gaat u per direct nemen om te waarborgen dat personeel in gevangenissen veilig zijn werk kan doen en kunt u garanderen dat dit niet opnieuw wordt afgedaan met onderzoek en woorden zonder gevolgen?

Antwoord 9

DJI investeert structureel in de weerbaarheid en veiligheid van hun medewerkers middels trainingen en opleidingen. Daarnaast is voor het personeel DJI, die in de privésfeer wordt bedreigd als gevolg van werkzaamheden voor DJI, de afdeling Personeelsbeveiliging beschikbaar. Deze afdeling valt onder de verantwoordelijkheid van de Beveiligingscoördinator (BVC) DJI en geeft uitvoering aan de werkgeversverantwoordelijk binnen het Stelsel Bewaken en Beveiligen. De medewerkers van deze afdeling zorgen voor een 24/7 bereikbaarheid. DJI zet zich onvermoeibaar in voor een veilige werkomgeving waarin medewerkers hun werk met vertrouwen en waardigheid kunnen uitvoeren.

Zoals in de beantwoording van vraag 6 aangegeven is de realiteit echter ook dat incidenten met deze doelgroep nooit zijn uit te sluiten. Alle inzet is erop gericht om deze incidenten in de toekomst te voorkomen. Daarom wordt onderzoek verricht naar beide incidenten. Wanneer hier lessen uit getrokken kunnen worden, zal dit zeker gebeuren. Ik houd dit nauwlettend in de gaten, want veiligheid van personeel staat voorop.